

Pokrytí dospělé cílové populace v kapitaci všeobecných praktických lékařů preventivní prohlídkou

VERZE 2025-02.01

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Petr Dvořák ¹ , Renata Chloupková ¹ , Dagmar Mimrová ¹ , Norbert Král ² , Ondřej Ngo ¹ , Ondřej Májek ¹ ¹ Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky, Národní screeningové centrum, Praha ² Ústav všeobecného lékařství 1. LF UK Praha
Recenzenti:	-
Datum vytvoření dokumentu:	27. 1. 2025
Datum poslední aktualizace:	11. 11. 2025
Datum vyjádření pověření pro ochranu osobních údajů UZIS:	6. 2. 2025
Datum schválení poradou vedení UZIS:	12. 2. 2025
Typ výstupu:	Otevřená data
ID výstupu:	PPS-08-04
Klíčová slova	NRHZS, Národní registr hrazených zdravotních služeb, prevence, preventivní prohlídka, praktický lékař, PL, PLDD
EuroVoc	prevence nemocí
Citace:	Dvořák P., Chloupková R., Mimrová D., Král N., Ngo O., Májek O. Pokrytí dospělé cílové populace v kapitaci všeobecných praktických lékařů preventivní prohlídkou. <i>Národní zdravotnický informační portál</i> [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2025. Dostupné z: http://www.nzip.cz/data/2580-preventivni-prohlidky-pokryti-kapitace-otevrena-data . ISSN 2695-0340.
Datová sada dostupná na:	http://www.nzip.cz/data/2580-preventivni-prohlidky-pokryti-kapitace-otevrena-dat
Kontakt:	analyzy@uzis.cz

1 Popis datové sady

1.1 Primární cíl

Datová sada umožňuje vypočítat pokrytí osob v kapitaci všeobecných praktických lékařů (dále VPL) preventivní prohlídkou ve dvouletém intervalu za dané období. Uživatel může údaje stratifikovat dle základních charakteristik osob (věk, pohlaví) a charakteristik IČZ VPL jako okres a kraj IČZ VPL, počet osob v kapitaci. Údaje lze rovněž sledovat v čase. Jedná se o agregovanou datovou sadu, pokrytí je agregováno dle charakteristik osob, kterým byly sledované výkony vykázaný a charakteristik IČZ VPL pod kterým byla daná osoba v kapitaci. Datová sada vznikla po konzultaci s praktickými lékaři za účelem podrobné analýzy.

1.2 Základní informace

Indikátor lze vypočítat jako podíl počtu osob v kapitaci VPL s provedenou preventivní prohlídkou během posledních dvou let (čitatel) a celkového počtu osob v kapitaci VPL ke konci sledovaného roku (jmenovatel). V případě, že bylo osobě vykázano více těchto vyšetření ve sledovaném roce, je uvažováno pouze jedno. Za osoby pokryté preventivní prohlídkou se považují: osoby s vykázaným výkonem 02021, 02022, 02031, 02032 (u odbornosti 002, Praktické lékařství pro děti a dorost (dále PLDD)) a 01021, 01022 (u odbornosti 001, Všeobecné praktické lékařství). Výkony u PLDD jsou zahrnuty z důvodu přechodného období u osob ve věku 18–20 let, které absolvovaly preventivní prohlídku u svého PLDD, avšak ještě ne u VPL. V minimálním počtu případů jsou vyšetření pouze u PLDD i osoby starší 20 let. Tyto případy jsou do výsledků taktéž zařazeny. Osoba má nárok na 1 preventivní prohlídku každé 2 roky.

Jmenovatel vychází z počtu osob v kapitaci zahrnutých IČZ VPL k roku, pro který je indikátor hodnocen. Pro přiřazení jednotlivých osob k danému poskytovateli primární péče byla uvažována pouze poslední vykázaná kapitační platba v daném období, aby bylo předejito případnému zařazení jedné osoby k více poskytovatelům primární péče. V případě, že má praktický lékař pacienta evidovaného v kartotéce, získává od zdravotní pojišťovny každý měsíc kapitační platbu. Do dané platby však spadají výkony, které již lékař nemůže vykazovat zvlášť.

Obsah datové sady dále zahrnuje přehled základních sociodemografických údajů pacienta, kraj a okres IČZ VPL. Dále datová sada zahrnuje i počty osob v kapitaci IČZ VPL stratifikované do kategorií. Datová sada vzniká v souladu s národní metodikou tvorby otevřených dat a je dostupná v národním katalogu.

1.3 Interpretace a informační hodnota a případné limity

Datová sada vychází z dat Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZZ) obsahujícího data o vykázaných zdravotních službách hrazených z veřejného zdravotního pojištění. Kvalita této datové sady je závislá na úplnosti a validitě vykazovaných dat. Počet osob v kapitaci VPL byl zjištěn z dat Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZZ).

Datová sada byla připravena na základě individuálních dat NRHZZ dostupných od roku 2010. Do analýzy nebyly zahrnuty osoby bez vyplněného pohlaví a osoby mladší 18 let. Osoby, které zemřely do roku, ke kterému je indikátor hodnocen (včetně), nejsou v pokrytí uvažovány. Pokrytí je hodnocen ve dvouletém intervalu. Věk byl určen k roku, pro který bylo pokrytí hodnoceno. Jsou zahrnuty pouze IČZ VPL, které měly v roce, ke kterému je indikátor hodnocen v kapitaci, více než 10 osob. Označení

Neznámo u okresů a krajů IČZ označuje případy s nevyplněným údajem o okresu/kraji IČZ VPL. Okres/kraj IČZ se může lišit od okresu/kraje jednotlivých IČP spadajících pod dané IČZ. Dané rozdílnosti nejsou v datové sadě zohledněny.

Data o zdravotních službách mimo veřejné zdravotní pojištění (samoplátci, připojištění...) nebo služby nevykazované zdravotní pojišťovně nejsou v datové sadě k dispozici. Z důvodu ochrany osobních údajů fyzických osob je limitována úroveň detailu popisných charakteristik (geografická lokalizace do úrovně okresu IČZ, věk na 5leté věkové kategorie).

1.4 Příklady použití

Typickým příkladem využití dat je výpočet pokrytí cílové populace v kapitaci všeobecných praktických lékařů preventivní prohlídkou ve dvouletém intervalu u VPL z dostupných informací o počtu osob v kapitaci VPL s provedenou preventivní prohlídkou během posledních dvou let (čítatel) a celkového počtu osob v kapitaci VPL sledovaného roku (jmenovatel). Datová sada umožňuje provést základní popisné statistiky o pokrytí cílové populace, například:

1. Hodnocení vývoje pokrytí cílové populace v kapitaci všeobecných praktických lékařů preventivní prohlídkou ve dvouletém intervalu u VPL v jednotlivých letech
2. Vizualizace vývoje pokrytí cílové populace v kapitaci všeobecných praktických lékařů preventivní prohlídkou ve dvouletém intervalu u VPL v jednotlivých letech
3. Stratifikace pokrytí ve dvouletém intervalu u VPL dle věku pacienta, kraje a okresu IČZ VPL

Příklad konkrétního výstupu:

Uživatel provádí hodnocení pokrytí preventivní prohlídkou ve dvouletém intervalu u VPL v cílové populaci osob v kapitaci všeobecných praktických lékařů ve věku 25–29 let v roce 2020 se zaměřením na IČZ VPL v Jihomoravském kraji, okrese Blansko s počtem osob v kapitaci mezi 2 500 až 3 999 osob.

1.5 Ochrana osobních údajů

Datová sada je připravována v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16. Pro odstranění rizika identifikace fyzických nebo právnických osob jsou data kompletně anonymizována a neobsahují žádné identifikátory umožňující propojení řádků mezi sebou, jednotlivé řádky souboru jsou tak zcela nezávislé.

1.6 Klíčová slova

NRHVS, Národní registr hrazených zdravotních služeb, prevence, preventivní prohlídka, praktický lékař, PL, PLDD

1.7 Klasifikace dle EuroVoc

prevence nemocí

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace: 1x ročně za uzavřený kalendářní rok
- Formát datové sady: csv

- Počet záznamů: 166 408
- Počet popisných atributů: 11
- Velikost: 14,8 MB

3 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datové sady je databáze Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHVS), která je ve správě ÚZIS ČR dle zákona 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §77a.

4 Agregace a transformace dat

Datová sada obsahuje agregované počty unikátních osob v kapitaci IČZ VPL s daným výkonem (preventivní prohlídka) za sledované období a agregované počty osob v kapitaci IČZ VPL (demografie). Datum vykazání sledovaného výkonu je převedeno na rok, věk pacienta je transformován do 5letých věkových kategorií s výjimkou první kategorie 18–19 let a poslední kategorie 90+ let. Počet osob v kapitaci praktického lékaře je transformován do šesti kategorií.

5 Atributy datové sady

1. Rok

- Název parametru: rok
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: Označení roku, ke kterému je vztažen výpočet pokrytí
- Možné hodnoty: 2011–poslední uzavřený rok

2. Pohlaví pacienta

- Název parametru: pohlavi
- Datový typ: string
- Popis parametru: Pohlaví pacienta
- Možné hodnoty:
 - Z – žena
 - M – muž

3. Věková skupina

- Název parametru: vek_nazev
- Datový typ: string
- Popis parametru: Název věkové skupiny vycházející [Číselníku věkových skupin NZIS](#)
- Možné hodnoty: věková skupina v rozmezí 18–19 let, dále pětileté věkové skupiny 20–89 let a 90 let a více

4. Kód věkové skupiny

- Název parametru: vek_kod
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: Kód věkové skupiny vycházející [Číselníku věkových skupin NZIS](#)
- Možné hodnoty: kód věkové skupiny v rozmezí 18–19 let, dále kódy pětiletých věkových skupin 20–89 let a 90 let a více

5. Počet osob v kapitaci dle IČZ VPL

- Název parametru: kapitace_skupina
- Datový typ: string
- Popis parametru: Kategorie dle počtu osob v kapitaci IČZ VPL
- Možné hodnoty: 1) 11–250
2) 251–500
3) 501–999
4) 1 000–2 499
5) 2 500–3 999
6) > 4 000

6. Okres IČZ VPL – kód

- Název parametru: ICZ_okres_kod
- Datový typ: string
- Popis parametru: Kód okresu IČZ VPL dle [číselníku ČSÚ](#)
- Možné hodnoty: dle [číselníku ČSÚ](#); doplněna možnost CZ9999 – případy s nevyplněným údajem o okresu IČZ VPL

7. Okres IČZ VPL – název

- Název parametru: ICZ_okres_nazev
- Datový typ: string
- Popis parametru: Název okresu IČZ VPL dle [číselníku ČSÚ](#)
- Možné hodnoty: dle [číselníku ČSÚ](#); doplněna možnost Neznámo – případy s nevyplněným údajem o okresu IČZ VPL

8. Kraj IČZ VPL – kód

- Název parametru: ICZ_kraj_kod
- Datový typ: string
- Popis parametru: Kód kraje IČZ VPL dle [číselníku ČSÚ](#)
- Možné hodnoty: dle [číselníku ČSÚ](#); doplněna možnost CZ999 – případy s nevyplněným údajem o kraji IČZ VPL

9. Kraj IČZ VPL – název

- Název parametru: ICZ_kraj_nazev
- Datový typ: string
- Popis parametru: Název kraje IČZ VPL dle [číselníku ČSÚ](#)
Možné hodnoty: dle [číselníku ČSÚ](#); doplněna možnost Neznámo – případy s nevyplněným údajem o kraji IČZ VPL

10. Cílová populace

- Název parametru: populace
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: Počet osob v kapitaci dle IČZ VPL
- Možné hodnoty:
 - 1) Celá čísla > 0 (u osob se známým bydlištěm)
 - 2) Nevyplněno (u osob s nevyplněným údajem o bydlišti)

11. Počet provedených vyšetření

- Název parametru: pocet_vysetrenych
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: Počet osob vyšetřených preventivní prohlídkou

- Možné hodnoty: celá čísla ≥ 0